

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2019-09-16

1 (13)

Dnr 3208-2017

83-220

Naturvårdsenheten

Se sändlista

BILDANDE AV SÅGTJÄRNSSKOGENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Sågtjärnsskogens naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Sågtjärnsskogens naturreservat
NVR-id:	21-2046667
Kommun:	Bollnäs
Lägesbeskrivning:	Cirka 7 km sydost om Annefors. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6784291 E: 564917
Gräns:	Se bifogad beslutscharta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen, samt brytpunktscharta (bilaga 5).
Fastigheter:	Finnfara 1:19
Markägare:	Privat
Areal (från VIC Natur):	Total areal 52,9 ha Landareal 49,9 ha Produktiv skogsmark 46,8 ha Därav naturskog* 40,4 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. De värdefulla livsmiljöerna i äldre brandpräglad barrskog och barrblandskog, mindre vattendrag, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i södra Hälsinglands bergkullterräng ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som gamla träd, grova träd, träd med brandljud, liggande och stående död ved och bränd död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Sågtjärnsbäcken ska hysa goda förutsättningar för den skyddsvärda arten

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

flodpärlmussla. Naturliga vattenflöden i mark och vattendrag ska råda, liksom att naturliga störningsprocesser får verka i området.

Syftet ska nås genom att:

- Exploateringar och andra arbetsföretag förhindras
- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Naturvårdsbränningar genomförs
- Röjning av ung gran och vissa brandeafterliknande åtgärder får göras i vissa delar av området om bränning inte är möjligt
- Skogen får i övrigt utvecklas fritt genom intern dynamik och naturliga processer

Skäl för beslutet

De främsta naturvärdena i området, och de som ligger till grund för bildandet av naturreservatet, är värdena knutna till den gamla, brandpräglade barrskogen. Skogen har troligtvis uppkommit efter en skogsbrand, och har sedan dess fått utvecklas fritt. Beståndsåldern är cirka 110-130 år, men det finns relativt gott om ca 200-åriga tallöverståndare som överlevt den senaste branden, samt enstaka ännu äldre tallar. En del av dessa har brandljud. Det finns gott om gamla stubbar med spår av brand. På en bränd högstubbe växer den brandgynnade arten kolflarnlav (NT). Mängden död ved varierar inom området, men fläckvis finns det gott om både stående och liggande död ved. I svackorna och i väster mot Sågtjärnen är skogen mer grandominerad med inslag av björk och asp. Här är mängden död ved större än i de rena talldelarna. Lövrik barrblandskog finns i delar av naturreservatet. Arter som kattfotslav (signalart), gammelgransskål (NT) och dropptaggsvamp (signalart) förekommer, och spår efter spillkråka (NT) finns också.

Sågtjärnsbäcken har i den del som rinner genom reservatet ett reproducerande bestånd av flodpärlmussla (EN) och det finns öring, elritsa och bäcknejonöga. Det bidrar till områdets höga naturvärden och behov av skydd.

För att bevara områdets naturvärden behöver skogen undantas från skogsbruk och exploatering, och delar av området behöver skötas med naturvårdsbränning.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder

som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B6 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av den vandringsled (Finnskogsleden) som tangerar reservatsgränsen i nordväst. Föreskrifterna utgör inte heller hinder för normalt underhåll av befintliga stigar i naturreservatet vars ungefärliga sträckning finns på karta i bilaga 3. Om träd faller över stigen får stammen kapas och läggas vid sidan av stigen.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll inom befintligt vägområde av den skogsbilväg som reservatet gränsar till i sydväst.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg eller parkeringsplats,
4. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga stig eller vandringsled,
5. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
6. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
7. bedriva mineralutvinning,
8. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

9. framföra motordrivet fordon,
10. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
11. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
12. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,
13. upplåta mark för militära övningar,

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i reservatet.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för kalkning som ingår i Länsstyrelsens pågående kalkningsprogram.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för älgragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskrift 10 ovan utgör inte hinder för uppsättning av de skyltar som behövs i samband med den jakt och det fiske som är tillåtet i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktagas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Genomförande av återkommande naturvårdsbränning i föreskriftsområde 1, se karta i bilaga 3.
4. Genomförande av återkommande brandefterliknande åtgärder så som exempelvis röjning av ung gran, skapa död ved genom ringbarkning, skapa konstgjorda brandljud på tallar, bränna enstaka träd, ympa in tallicka på levande tallar, i talldominerade delar i föreskriftsområde 1, se

karta i bilaga 3.

5. Återkommande bekämpning av eventuella invasiva arter och icke inhemska trädslag i naturreservatet.
6. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
9. använda området för militära övningar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning av sådana bär och matsvampar som inte är rödlistade.

Föreskrift 4 ovan utgör inget hinder för plockning för eget behov av sådana växter som inte är rödlistade.

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan anmälan, tillstånd eller samråd ändå krävas t.ex. tillstånd/anmälan till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Ärendets beredning

I november 2014 skickade sonen till en av de dåvarande markägarna in en intresseanmälan inom Komet till länsstyrelsen. Länsstyrelsen inventerade området i december 2014 och i juni 2015 och prioriterade det därefter för reservatsbildning då större delen av området bedömdes vara värdekärna. Eftersom förrättning pågick och ägarförhållandena var på väg att ändras valde Länsstyrelsen att låta ärendet vila ett tag. I maj 2017 påbörjades sedan reservatsbildningen med att Naturvårdsverket godkände området och med att värdering beställdes av Forum Fastighetsekonomi AB. Värderingen blev klar i juni 2017. Förhandling sköttes sedan av konsultfirman N. A. Stefansson AB. I november 2017 tecknades inträngsavtal för fastigheten.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 25 februari 2019. Följande synpunkter inkom:

- **Blybergets jaktlag** genom Jonas Mattsson lämnar synpunkter om att det finns stigar i området som de önskar få hålla öppna från vindfällan. En längs med Sågtjärnsbäcken, samt en i områdets norra del från norra delen av Sågtjärnen in mot en liten myr i mitten av området. Den senare vill jaktlaget kunna använda för utforsling av vilt i samband med jakt. Jaktlaget vill även kunna fortsätta utfodra klövvilt med saltsten så som de gör idag norr om Sågtjärnens norra spets. Jaktlaget informerar även om att det vid den cirkelformade myren i naturreservatets mitt finns en ruin från en gammal byggnad nedsjunken i myren, som anges ha använts så sent som en bit in på 1900-talet. Jaktlaget har i sitt yttrande bifogat en karta.

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen lägger in i föreskrifterna för reservatet att dessa stigar får underhållas och visar dem i föreskriftskartan. När det gäller saltsten bedömer länsstyrelsen inte att reservatsföreskrifterna hindrar utfodring med saltsten, så därför kommer det att vara fortsatt tillåtet. Däremot är det inte tillåtet att ta/hugga träd för att sätta upp saltstenen.

- **Bergvik Skog Väst AB** önskar att länsstyrelsen i likhet med de reservatsbeslut som fattas inom ramen för ESAB-paketet bilägger bilaga 3 till den avsiktsförklaring som tecknats mellan Naturvårdsverket och Bergvik för att tydliggöra vad som avses med normalt underhåll av den skogsbilväg som tangerar blivande naturreservat. Bergvik önskar vidare att skogsbilvägen markeras/kommenteras på beslutskartan.

Länsstyrelsens bemötande: Eftersom Sågtjärnsskogens naturreservat (liksom skogsbilvägen) ligger på privat mark så anser länsstyrelsen inte att avsiktsförklaringen för ESAB-paketet är tillämplig i det här fallet, även om Bergvik Skog äger själva vägen. Däremot är länsstyrelsens avsikt att skogsbilvägen ska kunna underhållas inom det befintliga vägområdet, som ligger utanför reservatet och därmed inte berörs av reservatsföreskrifterna. Reservatsgränsen är inmätt sex meter från vägens mitt. Om det uppkommer situationer med träd i reservatet som hindrar vägen så måste länsstyrelsen kontaktas för att lösa situationen, då reservatsföreskrifterna gäller där. Länsstyrelsen kommer inte att markera/kommentera skogsbilvägen på beslutskartan då det dels framgår av fastighetskartan var vägen ligger och på grund av att vägen ligger utanför naturreservatet.

Vägen har sedan remissen övergått i Kopparfors skogar AB:s ägo.

- **Naturskyddsföreningen Bollnäs** ser mycket positivt på bildandet av Sågtjärnsskogens naturreservat. Naturskyddsföreningen har en önskan om att på sikt göra en stig/led runt Sågtjärnen som kunde ansluta till Finnskogsleden, med syftet att visa en naturskog, och att det då görs

möjligt i reservatets föreskrifter (i remissförslaget var det förbjudet att anlägga stig/vandringsled).

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen ändrar i föreskrifterna och inför tillståndsplikt för anläggande av stig/vandringsled i stället för förbud. Länsstyrelsen påminner samtidigt om att den som vill anlägga en stig/led även måste ha markägarens tillåtelse.

- **Bollnäs kommun** ställer sig positiva till länsstyrelsens förslag till bildande av Sågtjärnsskogens naturreservat med tillhörande skötselplan. Det föreslagna området ligger inom en för Bollnäs kommun viktig värdegrund med höga naturvärden och god förekomst av rödlistade arter. Att detta område får ett långsiktigt skydd välkomnas och går helt i linje med kommunens lokala miljömål och mål- och styrkort där det står skrivet att parker, natur- och kulturvärden ska värnas och utvecklas och skyddade områden ska utökas.
- **SGU** avstår från att yttra sig.
- **Skogsstyrelsen** har inget att erinra.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Naturreservatet är beläget cirka 340 meter över havet och ligger i sin helhet ovanför högsta kustlinjen. Det är ett kuperat, relativt blockigt område som sluttar åt nordväst ner mot Sågtjärnen. Rörligt markvatten förekommer i vissa partier i sluttningen. Berggrunden består av sura bergarter som granit och granodiorit, överlagrade av morän. Sågtjärnsbäcken rinner in till Sågtjärnen västerifrån och ut mot nordväst och mindre våtmarksområden finns i anslutning till tjärnen. Markvegetationen är i skogsmarken övervägande av blåbärstyp. Nordost och sydost om naturreservatet är skogen avverkad i nyare tid. I området finns två mindre objekt med naturvärde som Skogsstyrelsen har pekat ut på 1990-talet. Området är av litet intresse för friluftsliv men används för jakt och fiske.

Områdets höga naturvärden är främst knutna till den gamla brandpräglade barrskogen. Skogen har troligtvis uppkommit efter en skogsbrand, och har sedan dess fått utvecklas fritt. Gamla, grova stubbar finns från äldre tiders dimensionsavverkning, flera av dessa kolade av brand. Spår av modernt skogsbruk saknas utom i delen mot vägen. Beståndsåldern är cirka 110-130 år, men det finns relativt gott om ca 200-åriga tallöverståndare som överlevt den senaste branden, samt enstaka ännu äldre tallar. En del av dessa har brandljud. Det är gott om kolade högstubbar och på en växer den brandgynnade arten kolflarnlav (NT). Mängden död ved varierar inom området, men fläckvis finns det gott om både stående och liggande död ved. På höjderna består skogen nästan helt av tall och är relativt öppen. I svackorna och i sluttningen på Sågtjärnens östra sida är skogen mer grandominerad med inslag av björk och asp. I dessa delar är mängden död ved större än i de rena talldelarna. Lövrik barrblandskog finns i delar av naturreservatet. Arter som kattfotslav (signalart),

gammelgransskål (NT) och dropptaggsvamp (signalart) förekommer, och spår efter spillkråka (NT) finns också.

Sågtjärnsbäcken har i den del som rinner genom reservatet ett reproducerande bestånd av flodpärlmussla (EN) och det finns öring, elritsa och bäcknejonöga. Bäckens goda vattenkemiska förhållanden med avseende på näringsämnen. Trots detta så har vattenförekomsten endast måttlig ekologisk status enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) på grund av att bäcken har försurningsproblem. Sågtjärnsbäcken ingår därför i miljöövervakningsprogrammet för kalkeffektsuppföljning och kalkas regelbundet. Bäckens är relativt förskonad från rensning. I vissa delar är den strömmande med sand- och grusbotten med sten och block, i vissa delar lugnflytande med sedimentbotten och bl a näckrosor. Vandringshinder saknas, men vägtrumman direkt väster om reservatet är i dåligt skick och har ett felaktigt läge vilket försvårar för vattenlevande organismer, främst vid låga flöden.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Endast drygt 200 meter norrut ligger Stora Blybergets naturreservat som omfattar 112 ha. Bildandet av Sågtjärnsskogens naturreservat, som har brandpåverkade skogstyper precis som Stora Blyberget, gör att förutsättningarna ökar för livsmiljöerna och arterna i de båda naturreservaten att bevaras och fortleva under lång tid framöver.

I Bollnäs kommuns kommunomfattande översiktsplan, antagen i december 2015, anges ingen specifik markanvändning/ skogsbruk för området som naturreservatet omfattar. Kommunen har pekat ut de områden med höga naturvärden som var kända då översiktsplanen antogs. Vid detta tillfälle var inte de höga naturvärdena i detta område kända. Om områdets naturvärden hade varit kända hade området sannolikt varit utpekade som område för naturreservat/naturvård, i likhet med många andra områden av samma karaktär. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen. Bollnäs kommun har i sitt yttrande framfört att de är positiva till reservatsbildningen och att området ligger i en för dem viktig värde trakt med höga naturvärden.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Avvägningen har lett till att det i föreskrifterna finns undantag för röjning av eventuella befintliga siktgator som behövs för jakt, för uttransport av fällt vilt med motordrivet fordon samt för underhåll av stigar i området.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Inför detta beslut diskuterades ärendet med biolog Martina Kluge, jurist Ann-Charlotte Nyman, biolog Andreas Wedman samt biolog Peter Mathisen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill. Ärendet har handlagts och föredragits av biolog Sofia Engberg.

Per Bill

Sofia Engberg

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Hur man överklagar
7. Sändlista

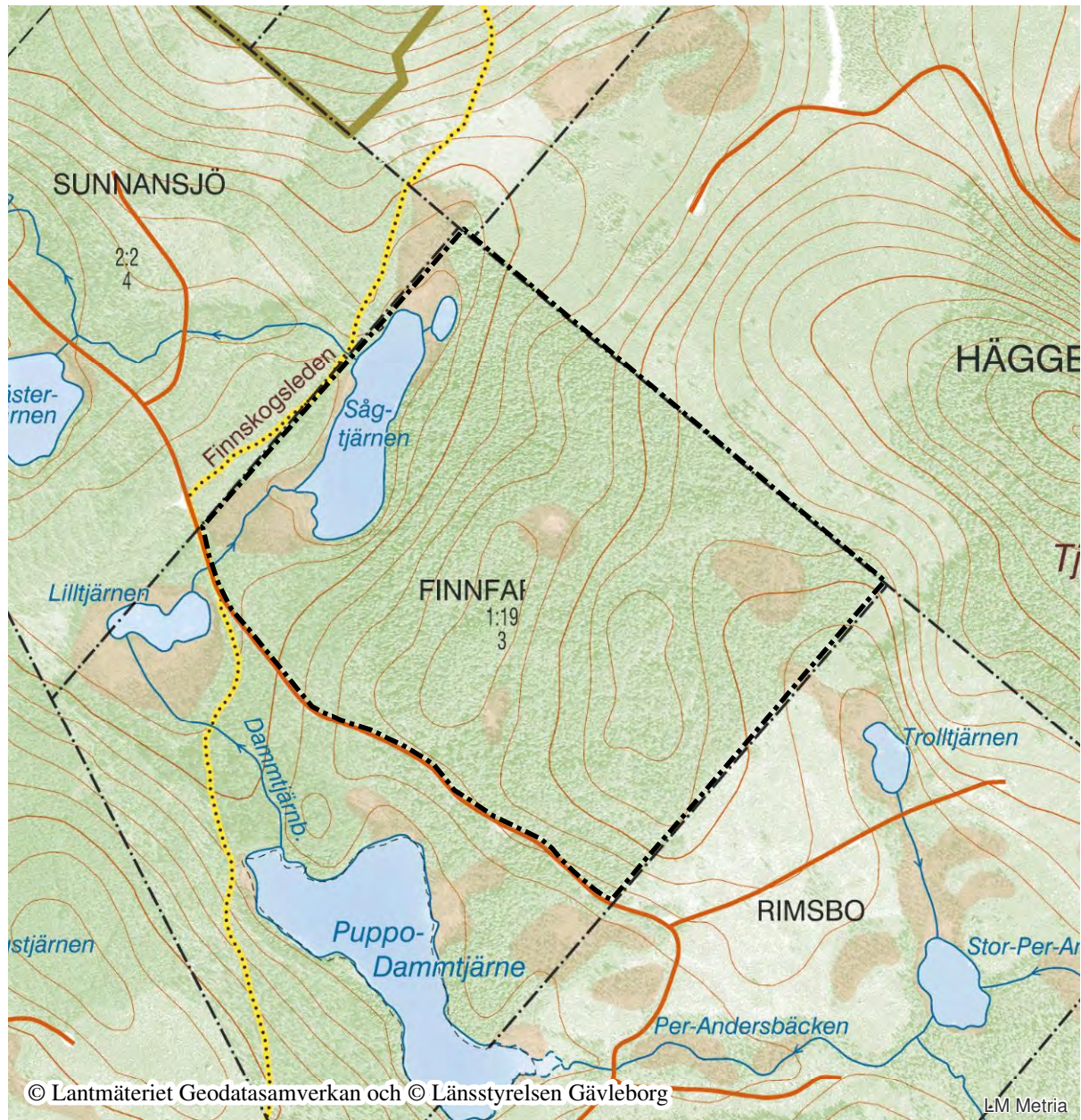
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-09-16

Dnr 3208-2017
83-220

Bilaga 1

Sågtjärnsskogens naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6784291 E: 564917
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Sågtjärnsskogens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

--- Gräns för naturreservatet
- - - Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-09-16

Dnr 3208-2017
83-220

Bilaga 2

Sågtjärnsskogens naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6784291 E: 564917

Sågtjärnsskogens naturreservat

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

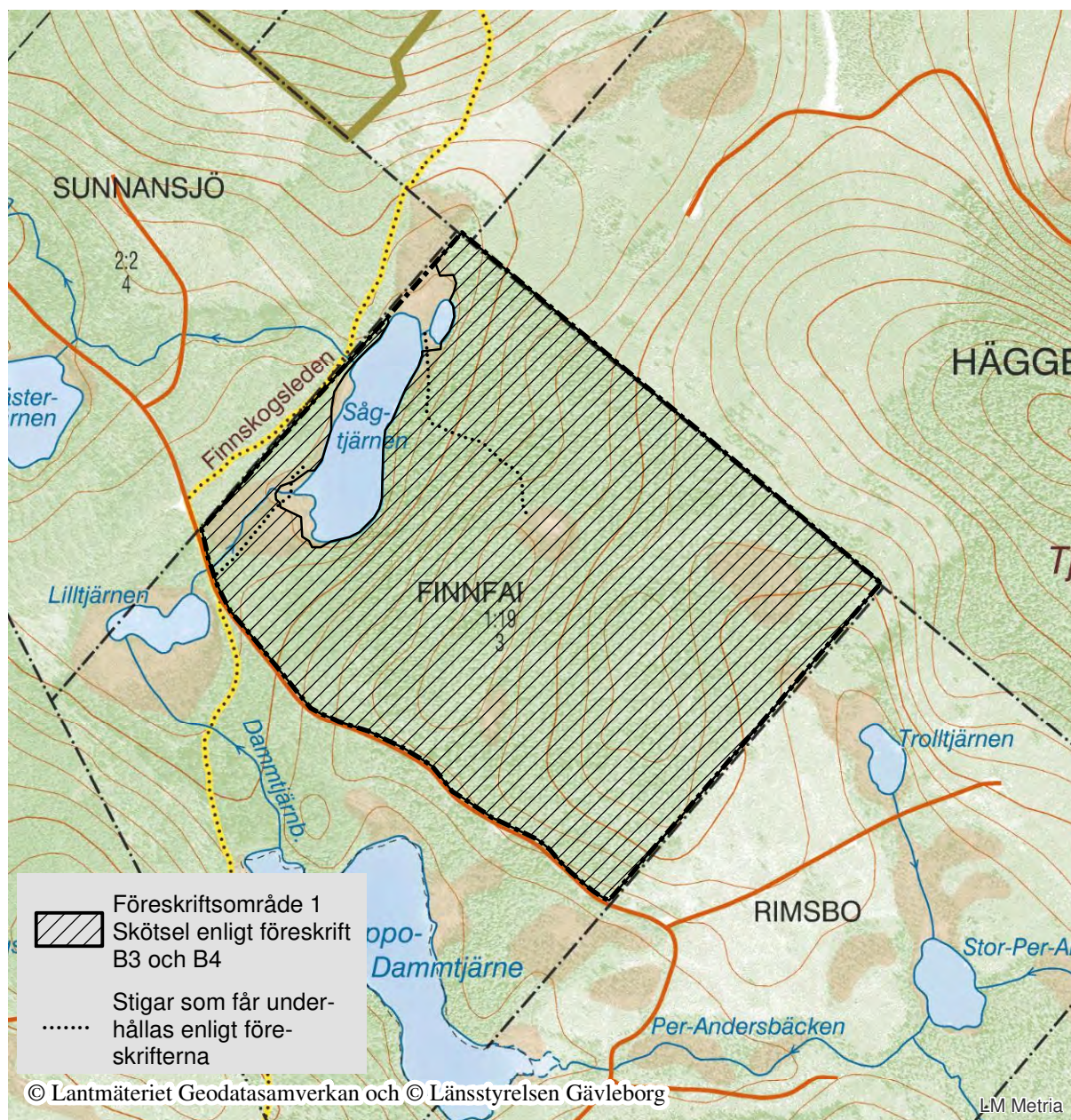
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-09-16

Dnr 3208-2017
83-220

Bilaga 3

Sågtjärnsskogens naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6784291 E: 564917
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Sågtjärnsskogens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

--- Gräns för naturreservatet
--- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN

2019-09-16

Bilaga 4

1 (8)

Dnr 3208-2017
83-220

Naturvårdsenheten
Engberg Sofia

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR SÅGTJÄRNSSKOGENS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges bevarandemål för naturreservatets olika skötselområden och åtgärder som behövs för att uppfylla bevarandemålen. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Sågtjärnsskogen
NVR-id	21-2046667
Län	Gävleborg
Kommun	Bollnäs
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 52,9 ha Därav landareal 49,9 ha Produktiv skogsmark 46,8 ha Naturskog* 40,4 ha * Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000:	Taiga (9010) 39,1 ha Myrsjöar (3160) 3 ha Öppna mossar och kärr (7140) 1,6 ha Skogbevuxen myr (91D0) 1,5 ha Mindre vattendrag (3260) 0,03 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 11,0 ha Granskog 7,9 ha Barrblandskog 14,6 ha Barrsumpskog 1,9 ha Lövblandad barrskog 9,7 ha Triviallövskog 0,6 ha

	Lövsumpskog 0,4 ha Ungskog och impediment 2 ha Våtmark 1,8 ha Sjöar och vattendrag 3 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skog, mindre vattendrag
Naturtyper	Brandpräglad barrskog, barrblandskog, bäck
Strukturer	Gamla träd, grova träd, död ved, bränd ved, bäckens sand och grusbottnar
Arter (Rödlistestatus enligt 2015 års rödlista)	Kolflarnlav – <i>Carbonicola anthracophila</i> (NT) Kattfotslav – <i>Felipes leucopellaeus</i> Gammelgransskål – <i>Pseudographis pinicola</i> (NT) Dropptaggsvamp – <i>Hydnellum ferrugineum</i> Spillkråka – <i>Dryocopus martius</i> (NT) Flodpärlmussla – <i>Margaritifera margaritifera</i> (EN)
Bebyggelse och anläggningar	Några stigar finns. Inga kända anläggningar. Rester efter en byggnad finns i en myr. Naturreservatet gränsar till en skogsbilväg i sydväst och till Finnskogsleden i nordväst.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Den beståndsbildande skogen i 110-130 års åldern har troligen uppkommit efter brand och har sedan inte brukats i någon större omfattning. Gamla, grova stubbar finns från äldre tiders dimensionsavverkning, flera av dessa kolade av brand. Spår av modernt skogsbruk saknas utom i delen mot vägen där det är gallrat. En gammal såg som byggdes 1867 har legat vid Sågtjärnens utlopp precis utanför naturreservatet. Sågtjärnsbäcken är troligen relativt opåverkad av rensning på sträckan inom naturreservatet. I övrigt ligger reservatet i ett större utmarksområde som tidigare har nyttjats för fåboddrift, haft skogsfinska bosättningar och använts för kolning.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Områdets höga naturvärden är främst knutna till den gamla brandpräglade barrskogen. Skogen har troligtvis uppkommit efter en skogsbrand, och har

sedan dess fått utvecklas fritt. Gamla, grova stubbar finns från äldre tiders dimensionsavverkning, flera av dessa kolade av brand. Spår av modernt skogsbruk saknas utom i delen mot vägen. Beståndsåldern är cirka 110-130 år, men det finns relativt gott om ca 200-åriga tallöverståndare som överlevt den senaste branden, samt enstaka ännu äldre tallar. En del av dessa har brandljud. Det är gott om kolade högstubbar och på en växer den brandgynnade arten kolflarnlav (NT). Mängden död ved varierar inom området, men fläckvis finns det gott om både stående och liggande död ved. På höjderna består skogen nästan helt av tall och är relativt öppen. I svackorna och i slutningen på Sågtjärnsens östra sida är skogen mer grandominerad med inslag av björk och asp. I dessa delar är mängden död ved större än i de rena talldelarna. Lövrik barrblandskog finns i delar av naturreservatet. Arter som kattfotslav (signalart), gammelgransskål (NT) och dropptaggsvamp (signalart) förekommer, och spår efter spillkråka (NT) finns också.

Sågtjärnsbäcken har i den del som rinner genom reservatet ett reproducerande bestånd av flodpärlmussla (EN) och det finns öring, elritsa och bäcknejonöga. Bäckens har goda vattenkemiska förhållanden med avseende på näringsämnen. Trots detta så har vattenförekomsten endast måttlig ekologisk status på grund av att bäcken har förurningsproblem. Sågtjärnsbäcken ingår därför i miljöövervakningsprogrammet för kalkeffektsuppföljning och kalkas regelbundet. Bäckens är relativt förskonad från rensning. I vissa delar är den strömmande med sand- och grusbottenar med sten och block, i vissa delar lugnflytande med sedimentbottenar och bl a näckrosor. Vandringshinder saknas, men vägtrumman direkt väster om reservatet är i dåligt skick och har ett felaktigt läge vilket försvårar för vattenlevande organismer, främst vid låga flöden.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga kända

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga kända

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. Några omarkerade stigar finns i reservatet och Finnskogsleden passerar precis utanför. Området används främst för jakt och fiske.

1.4 Källförteckning

Artdatabanken, 2015 års rödlista

Länsstyrelsens fältinventering

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreseptatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Barrdominerad skog som sköts genom naturvårdsbränning och/ eller brandefterliknande åtgärder
- 2: Våtmarker, vattendrag och sjö
- 3: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Barrdominerad skog som sköts med naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder, 48,9 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av brandpräglad, barrdominerad skog som varierar i trädslagssammansättning. En remsa närmast vägen är gallrad vid något tillfälle och liknar en äldre tallskärm, men utöver det är hela området naturskogsartat och har spår efter brand, även delvis i den grandominerade, fuktigare slutningen ner mot Sågtjärnen. På höjderna är skogen helt talldominerad och är relativt öppen och ljus. I vissa delar förekommer mer lövinblandning. Död ved och kolad död ved förekommer i hela området i varierande omfattning. Mindre variation med små myrmarker finns i området. Sågtjärnsbäcken med god förekomst av flodpärlmussla rinner genom skötselområdet, men ingår i skötselområde 2.

Bevarandemål

Skogen är brandpräglad, olikåldrig och innehåller strukturer som gamla träd, träd med brandljud, döda stående och liggande träd, och bränd död ved. Tall är det dominerande trädslaget, framför allt på höjderna, med inblandning av lövträd och gran. Gran kan dominera i de fuktigare delarna ner mot Sågtjärnen. I skogen finns goda förutsättningar för arter kopplade till brandpräglad skog. Brand förekommer i området. Arealen västlig taiga (9010) i skötselområdet är minst 39,1 ha och bör öka i det längre tidsperspektivet då mer och mer av skogen utvecklar naturskogsqualiteter.

Skötselåtgärder:

I första hand sköts området genom naturvårdsbränning med för områdets naturvärden lämpliga intervall. Hur naturvårdsbränningen i detalj ska genomföras regleras i särskild bränningsplan som tas fram för området samt i avtal med entreprenörer. Det är viktigt att hänsyn tas till Sågtjärnsbäcken vid bränning så att flodpärlmusslepopulationen inte tar skada. Eventuellt kan det vara lämpligt att inte bränna nordväst om bäcken och Sågtjärnen, även med hänsyn till friluftslivet.

Om det inte är möjligt att utföra naturvårdsbränning får även vissa brandeferliknande åtgärder utföras, så som exempelvis att röja bort inväxande ung gran i talldominerade områden, skapa död ved genom ringbarkning, skapa konstgjorda brandljud på tallar, bränna enstaka träd, ympa in talticka på levande tallar. Brandeferliknande åtgärder utförs endast om naturvårdsbränning inte är genomförbar av praktiska skäl och områdets naturvärden med koppling till brandhistoriken riskerar att påverkas negativt om ingen åtgärd utförs. Om brandeferliknande åtgärder genomförs skall de göras efter en noggrann avvägning av värdet av åtgärderna i relation till områdets naturvärden.

Utöver ovanstående skötselåtgärder får skogen utvecklas fritt genom naturlig dynamik och naturliga processer.

Skötselplanens skötselområde 2: Våtmarker, vattendrag och sjö, 3,9 ha

Beskrivning

Sågtjärnen och den del av Sågtjärnsbäcken som ligger i naturreservatet samt viss omkringliggande våtmark utgör skötselområdet. Bäckens hyser reproducerande bestånd av flodpärlmussla och det finns även bland annat öring, bäcknejonöga och elritsa. Sågtjärnsbäcken har goda vattenkemiska förhållanden med avseende på näringsämnen. Trots detta så har vattenförekomsten endast måttlig ekologisk status på grund av att bäcken har försurningsproblem. Sågtjärnsbäcken ingår därför i miljöövervakningsprogrammet för kalkeffektsuppföljning och kalkas regelbundet. Bäckens har goda morfologiska förhållanden utan definitiva vandringshinder och med fina bottnar och är relativt lite påverkad av rensning i delen i naturreservatet. Vägtrumman precis utanför naturreservatet är dock av för liten dimension, ligger för högt och är sönderrostad så den utgör ett partiellt vandringshinder, framför allt vid låga flöden.

Bevarandemål

Sågtjärnsbäcken har en naturlig flödesdynamik och fria vandringsvägar. Vattendragets areal är minst 0,03 ha. Sand- och stenbottnarna bevaras där de förekommer naturligt i strömmande sträckor så att förutsättningar finns för flodpärlmussla. Naturligt förekommande arter som t ex flodpärlmussla förekommer i livskraftiga populationer. Vattendraget och Sågtjärnen utgör en god livsmiljö för strand- och vattenlevande organismer. Våtmarkerna har en naturlig hydrologi som bara förändras genom naturliga processer.

Skötselåtgärder:

Inga skötselåtgärder är för närvarande aktuella. Till stor del påverkas bäcken av vad som sker utanför naturreservatets gränser. Kalkningsprogrammet bör fortsätta så länge behov finns. Om vägtrumman utanför reservatet ska bytas i

framtiden finns en risk för skada på flodpärlmusslebeståndet, men det kan på längre sikt bli en förbättring för bäckens ekosystem om det görs på lämpligt sätt.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Beskrivning

Naturreseptatet är till stor del storbloktigt och därmed svårframkomligt. Det är av litet intresse för friluftsliv och används främst för jakt och fiske. Några omarkerade stigar finns. Precis utanför naturreseptatet på den nordvästra sidan går den markerade Finnskogsleden och Blybergets jaktlag har en stuga vid Sågtjärnen, också den utanför naturreseptatet.

Bevarandemål:

- Naturreseptatets gräns ska vara tydligt markerad
- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreseptatet ska finnas.
- Information om naturreseptatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida och hållas uppdaterad.

Skötselåtgärder:

Markering av områdets gräns, uppsättning och underhåll av informationsskylt. Ta fram och ajourhålla info på hemsidan.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Gränsmarkeringar
- Informationsskyltar
- Naturvårdsbränning
- Bränningsefterliknande åtgärder

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet "Uppföljningsplan för Sågtjärnsskogens naturreseptat" vilket fastställs i samband med naturreseptatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i "Uppföljning

av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Prioritering	Finansiering
Markering och underhåll av reservatets gräns	Initialt och därefter vid behov/ vart 5:e år	Reservatets gräns	Återkommande	1	Skötselanslag
Framtagande, uppsättning och underhåll av infoskylt	Initialt och därefter vid behov	Se föreslagen placering i karta på s. 8	Återkommande	1	Skötselanslag
Upprättande av brandplan	Om naturvårdsbränning planeras	Skötselområde 1	Återkommande	2	Skötselanslag
Naturvårdsbränning	När så är möjligt, efter upprättande av brandplan	Skötselområde 1	Återkommande	2	Skötselanslag
Brand-efterliknande åtgärder	Vid behov om naturvårdsbränning inte är möjlig	Skötselområde 1	Återkommande	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2019-09-16

Dnr 3208-2017
83-220

s. 8 (8)

Sågtjärnsskogens naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)

N: 6784291 E: 564917

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Skötselkarta för Sågtjärnsskogens naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Teckenförklaring

Bestämmelesegränspunkt

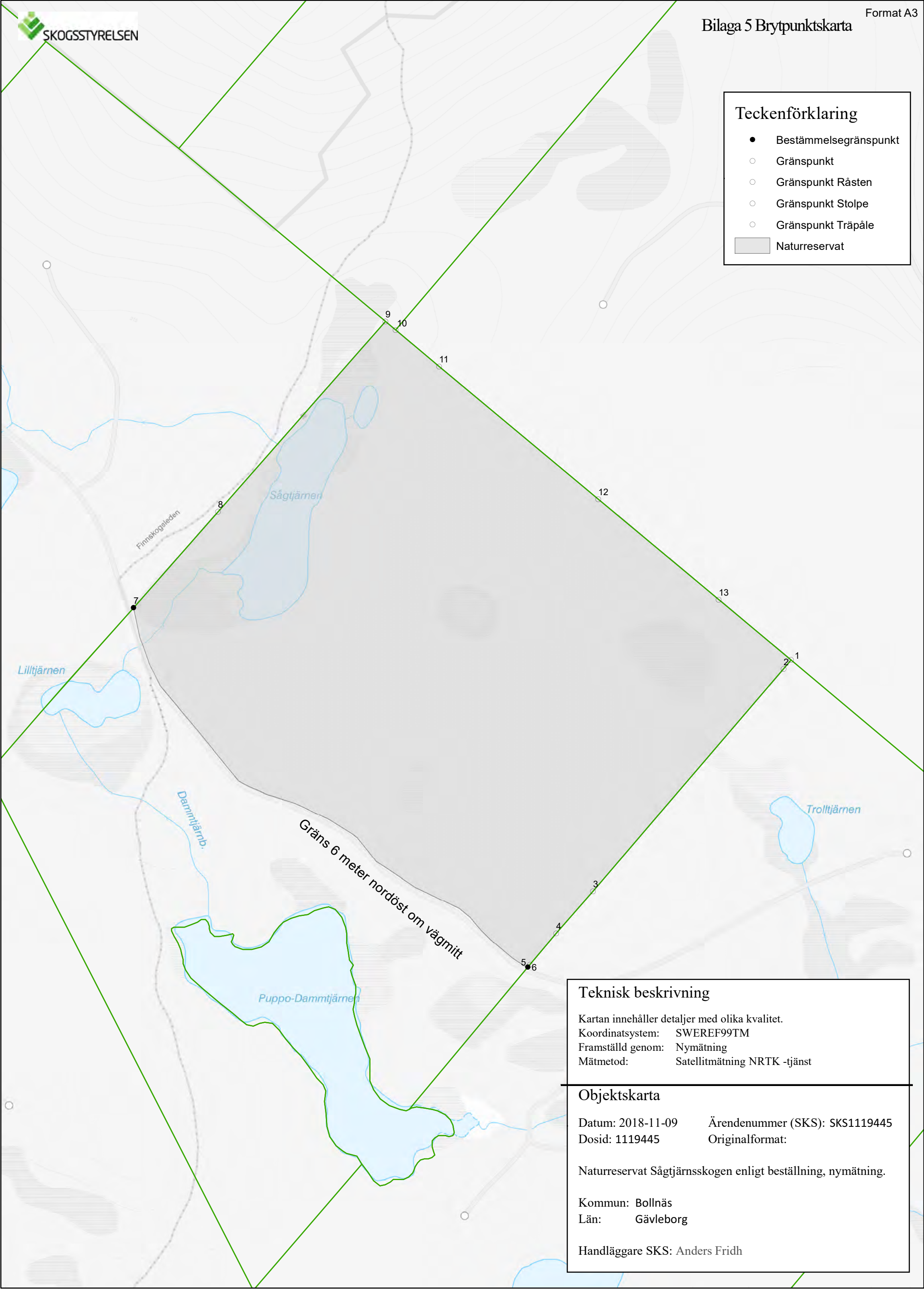
Gränspunkt

Gränspunkt Råsten

Gränspunkt Stolpe

Gränspunkt Träpåle

Naturreservat

Teknisk beskrivning

Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
Koordinatsystem: SWEREF99TM
Framställd genom: Nymätning
Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Objektskarta

Datum: 2018-11-09 Ärendenummer (SKS): SKS1119445
Dosid: 1119445 Originalformat:

Naturreservat Sägtjärnsskogen enligt beställning, nymätning.

Kommun: Bollnäs
Län: Gävleborg

Handläggare SKS: Anders Fridh

Teknisk beskrivning

Datum: 2018-11-09

Märkning: Blå-gul snitsel märkt "Naturskydd" och stakkäppar i brytpunkter.

Ärendenummer: SKS1119445

Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Dosid: 1119445

Mätperiod: 2018-01-15 – 2018-03-05

Handläggare: Anders Fridh

Objekt: Sågtjärnsskogen naturreservat, nyinmätning

Kommun: Bollnäs

Län: Gävleborg

Koordinatsystem: SWEREF99_TM

Koordinatkvalitet: Inre 500 mm, Yttre 500 mm

Punkt ID	Norr (N)	Öst (E)	Notering
1	6784378,9	565533,9	Gränspunkt Stolpe
2	6784365,1	565522,3	Gränspunkt Stolpe
3	6784022,9	565229,1	Gränspunkt Stolpe
4	6783958,1	565172,4	Gränspunkt
5	6783909,7	565131,8	Gränspunkt Råsten
6	6783906,1	565128,7	Bestämelsegränspunkt
7	6784459,5	564521,4	Bestämelsegränspunkt
8	6784607,3	564651,6	Gränspunkt Råsten
9	6784900,4	564909,5	Gränspunkt Råsten
10	6784887,5	564924,8	Gränspunkt Träpåle
11	6784831,3	564992,0	Gränspunkt Råsten
12	6784626,8	565237,0	Gränspunkt Stolpe
13	6784471,9	565422,3	Gränspunkt Stolpe

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).